

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Dette forslag svarer i sine principper til beslutningsforslag nr. B 119, fremsat den 25. marts 1980 af medlemmer af venstresocialisterne og socialistisk folkeparti (se Folketingstidende 1979-80 (2. samling), forhandlingerne sp. 7170 og 8305 samt tillæg A sp. 5051), og til beslutningsforslag nr. B 46, fremsat den 10. marts 1982 (se Folketingstidende 1981-82 (2. samling), forhandlingerne sp. 3099 og 4317 samt tillæg A sp. 3739).

Nærværende forslag er en ajourføring af de to tidligere forslag med hensyn til pristalsregulering af støttebeløbene og beløbsgrænser i det hele taget. Siden VS og SF sidst fremsatte dette forslag, er situationen ikke blevet bedret for de uddannelsessøgende, tværtimod. Indførelsen af statslånene har ikke bedret på situationen, idet disse lån ikke bliver udnyttet i større omfang på grund af frygten for gældsbyrderne (kun ca. 25 pct. benytter disse nye lån, jfr. undersøgelse fra Odense universitet, april 1983). I det hele taget er tendensen til at tage lån gået betragteligt tilbage, idet de nye studerende ikke tør tage disse på grund af udsigten til kolossale gældsforpligtelser og forventningerne om arbejdsløshed efter endt studium. Desuden er man kun berettiget til de rentelette lån, hvis man er berettiget til stipendier, hvilket betyder, at mange er udelukket fra at tage disse lån.

Den nuværende regering har påstået, at de uddannelsessøgende er blevet stillet bedre efter regeringens tiltrædelse på grund af faldet i prisstigningstakten og sænkningen af renten, men ifølge beregninger fra Københavns universitets studievejledning ved Jakob Lange er de uddannelsessøgende i dag faktisk dårligere stillet, hvis man indregner konsekvenserne af regeringens samlede politik, som også rammer de uddannelsessøgende: karensdag, nedskæringer, skat m.v. Desuden betyder rentefaldet ikke meget for de nye studerende, som kun tager lån i ringe omfang, og de ældre studerende har jo tidligere optaget lånene, og den høje rente har allerede gjort sin virkning i form af sky høje gældsposter, så her batter rentefaldet ikke,

hvortil jo kommer, at skattefradraget tilsvarende bliver mindre. Og den stærkt opreklamerede regulering af støtten modsvarer jo heller ikke de fulde prisstigninger. Netto er de uddannelsessøgendes situation altså forringet yderligere, hvilket er baggrunden for nærværende forslag, der regulerer for de stedfundne prisstigninger og forringelser på andre områder.

Konsekvenserne af nogle af de uddannelsessøgendes ekstremt forværrede vilkår gennem de senere år, som bevirker, at situationen er nærmest uholdbar, vil i det følgende blive opregnet.

Øget social skævhed i rekrutteringen.

I den nyeste undersøgelse over de studerendes økonomiske, studiemæssige og sociale situation fra Odense universitet (Baggrundsrapport, De studerendes situation på Odense universitet 1982, en undersøgelse af de studerendes økonomiske og studiemæssige vilkår, udarbejdet af studievejledningen ved Odense universitet april 1983 ved Ralph Bjørn Eriksen) dokumenteres det, at rekrutteringen til universitetet er blevet yderligere socialt skæv i de senere år. Hvor der var visse (svage) tendenser til en mere ligelig fordeling i forhold til befolkningen som helhed i begyndelsen og midten af 70'erne som følge af fri adgang, dispensationsmuligheder og liberaliserede adgangsbetingelser samt en uddannelsesstøtte, som trods alt betød noget, så går udviklingen nu dramatisk den gale vej. Undersøgelsen oplyser, at der nu er fire gange så mange fra de to øverste socialgrupper blandt de nye studerende, set i forhold til befolkningen som helhed. Socialgruppe I og II er således gået frem i andel af nye studerende fra 33 pct. for et par år siden til 50 pct. i 1982, mens de laveste socialgrupper, IV og V, er gået tilbage fra 35 pct. til 25 pct. Adgangsbegrænsningen har betydet en del, men det er ikke hele forklaringen, idet frafaldet blandt de laveste socialgrupper og personer med en tidligere erhvervsuddannelse (og dispensater) er større end for andre studerende, og det skyldes ifølge undersøgelsen angiveligt den alt for dårlige støtte og de usikre fremtidige beskæftigelsesudsigter. Især